ч. 114 (11.082). Львів, середа 25. травня 1927. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Льондонські відвідини.

Львів, 24. травня 1927.

Відвідини президента французької республики Думерга у Льондоні є найважнішою подією останнього часу. Почести і блискучий прийом голови французької держави в столиці Великої Британії мали на меті підкреслити поворотну точку в англьо-французьких взаєминах. В останніх роках Англія й Франція йшли розбіжними шляхами. Навіть більше! Політика цих двох могутностей-переможців скрегітливо перехрещувалася в богатьох точках. Зберігаючи про людське око поправні відносини в міжнародньому розмірі, особливо на терені маніфестаційно-статичної Ліги Націй, на ділі йшла завзята, різка і неперебірчива боротьба між цими двома стовпами великої антанти. Англія протегувала Італію і Польщу, Франція шукала спільної мови з Німеччиною, а навіть заносилося на вирівнання непорозумінь і можливе порозуміння з Радянським Союзом. На Далекому Сході Франція маркантно відмежовувала себе від англійської акції, а на Близькому Сході підставляла ногу британській політиці. Про істнування великої антанти взагалі не згадувалося, це вже проспівана пісня.

І раптом льондонські відвідини през. Думерга, і то відвідини справді рідкі і ненадійні. Правда, зізд голов двох держав-велитнів був підготовлюваний вже від довшого часу. Однак правдою є й те, що його постійно відкладано, а розбіжність в англьо-французькій політиці останніх часів відсувала його на необмежений час. І саме в моменті, що найменше надавався навіть на чемностево-офіційні відвідини, президент французької республики через канал Ля Манш удається до столиці британської імперії. Відвідини през. Думерга в товаристві Бріяна перемінюються в надзвичайно сердечний вислів англьо-французької дружби, а зовнішній їх вигляд приймає признаки якоїсь казочної феерії. Ще в каналі Ля Манш святочно зустрічає през. Думерга англійська фльотиля, на англійському березі витає його принц Уельсу, на льондонському двірці вижидає його сам король, який супровожає гостя до палати Бекінггем. А далі появляється послання през. Думерга до англійського народу, сердечні привіти, живі конференції Бріяна з Чемберлєном.

У Льондоні велике свято. Відбувається одна з найбільших політичних демонстрацій, які знає повоєнний час. Чи вона є висловом животности великої антанти? По всім признакам безумовно — ні! Велика антанта вже вмерла. І не з метою воскресити її відбулися льондонські відвідини. Є вони висловом чогось іншого: повороту до безпосереднього одиничного „сердечного порозуміння", рівнозначного зі союзом. В нинішніх умовинах воєнна антанта стала анахронізмом, живим і життєвим може бути тільки союз двох держав на основі спільности інтересів.

Який же вислід льондонських відвідин? Без сумніву є він акомодацією Франції до протирадянської політики Англії. Чемберлєн мав переконати Бріяна, що відокремлена політика обох держав у відношенні до Рад. Союзу загрожує інтересам обох могутностей. Тільки спільна політика у відношенні до Москви може вийти їм на користь. В звязку з тим зведено до спільного знаменника англьо-французьку політику в Китаю, в італьо-югославянському конфлікті, в рейнській справі й інших другорядних питаннях.

В близьке порозуміння вступають Англія і Франція в моменті корисного для них укладу відносин. Англійська дипльоматія віднесла перемогу над радянськими зусиллями в Китаю, повертаючи на нінащо надії Москви. Роздвоївши китайських націоналістів, Англія сильно скріпила своє міжнароднє становище. Одночасно Франція через свою фінансову санацію і впорядкування своїх боргів стала знову могутнім чинником міжнародньої політики.

Очевидно, головною темою англьо-французьких розмов мусіло бути відношення до Радянського Союзу. Бажаючи підкреслити цю основну базу англьо-французького порозуміння, англійська поліція дала й досадну ілюстрацію цеї теми, переводячи ревізію в радянській торговельній установі „Аркос", ревізію, що є доповненням пекінської ревізії в радянському посольстві, переведеної Чанг Цо Ліном.

Англійська дипльоматія у відношенні до Радянського Союзу перейшла з дефензиви в офензиву. До своєї точки погляду притягнула вона в цій справі також Францію. А це без сумніву один з найбільших успіхів англійської дипльоматії. Ясно, що англійська політика окруження набере тепер ще більшої сили і тугости, розвиваючись по докладно наміченій лінії. Вплив льондонських відвідин відчула вже Литва, якій поражено „по приятельськи" негайно встановити нормальні взаємини з Польщею. Таким чином Литву впихається насильно в польські кліщі, а одночасно змінюється непомірно міжнароднє значіння Польщі. Є це ніщо інше, тільки послідовна розбудова протирадянського фронту, зривання помосту, який єднає Радянський Союз з Німеччиною. Що це відібється і на нас, — зайвим було би хіба вияснювати.

Льондонські відвідини є подією преважного значіння. Є вони ствердженням розвалу великої антанти і поворотом до передвоєнних союзів. Одночасно англьо-французьке порозуміння звертається своїм вістрям проти Рад. Союзу. Наслідком цього мусить бути перевірка прийомів дотеперішньої радянської дипльоматії, а може і глибокі зміни внутрішнього, характеру.

Дві міри.

Національні меншости в УСРР в українська меншість в інших республиках СРСР.

З теоретичних комуністичних маніфестів, з авторитетних не менше теоретичних постанов ВКП(б) про національну політику, а також з енунціяцій і то дуже численних усяких урядових і партійних вождів СРСР ми знаємо, що всім національним меншостям у СРСР належать одні і ті самі права. Нераз уже ми писали і підкреслювали ту обставину, що ця теоретична рівноправність на всій території СРСР крім території УСРР не має ніякого майже реального значіння в практичному житті.

Тільки на Україні намагаються теперішні її державні мужі заспокоювати потреби національних меншостей навіть у більшій мірі чим потреби самих українців. Поза Україною ніхто цего робити не хоче, а окремаж ігнорують усякі комуністичні чини потреби української меншости навіть там, де вона живе компактною, збитою масою. На ту обставину наводили ми вже богато фактів. Нині хочемо до них докинути ще один дуже яскравий. Ось у харківських „Вістях" з 15. травня вичитуємо про два дуже цікаві засоби практичного проводження національної політики, про дві її міри.

В Криму, чи то пак у кримській республиці, є поверх 100 тисяч українців, а в тім 85 тисяч самих селян, але всі правлячі чини Криму української меншости не визнають. Українців зараховують до „русских" і тим самим не тільки не дбають про ніякі культурні потреби українців, але навпаки працюють над тим, щоби їх чимскорше зрусифікувати. Кримська газета „Красный Крым" не бажає навіть оголошувати всяких комунікатів Українського Клюбу в Криму, чи краще в його теперішній столиці. Така доля української меншости в Криму.

За те в томуж числі „Вістей" читаємо в дописі якогось Л. Р. з Тульчина ось що: „За даними перепису в Тульчинській окрузі більше як 733 тисячі населення, з них 47.500 жидів, 10.500 поляків, 10 москалів та біля 3 інших. Для обслугування національних меншостей зорганізовано в минулому році 11 жидівських рад, 2 російські та 1 польську. Цього року намічено зорганізувати ще 4 ради національних меншостей". — Далі довідуємося з допису, що в окрузі є вже 24 школи для національних меншостей. Та все це дописувача не вдоволяє і він домагається „негайно порушити (очевидно в центральних радустановах) питання про професійно-технічну освіту серед націон. меншостей, збільшити обслуговування їх з боку таких установ як міліція, фінвідділ, та поліпшити стан національних колєктивів".

З того наглядно бачимо, що комуністи-українці в своїй мягкосердечности та щирости бажалиб усі свої меншости ущасливити в якнайкоротшому часі всім — і власними радами, і школою і судами і чим хочете, а за те всякі „русскі" без огляду на те, де вони урядують, чи в РСФРР., чи в Сибірі, чи на Кавказі, чи в кримській республиці українську меншість (далеко-більшу від жидівської або польської в тульчинській окрузі!) стараються фізіольогічно стравити, проковтнути також як польські шовіністи українців у Польщі. Та невже харківський уряд, що репрезентує радянську українську державу, не може вплинути на дотичних комуністичних російських канібалів, щоби вони понехали людоїдство та щоби дали українцям змогу жити своїм питомим культурним життям? Не віримо в те, щоби в теперішньому харківському уряді не було таких, які не бажалиб цього зробити, та сумніваємося, чи їх заходи будуть того роду, що зможуть переломити в цілій ВКП(б) вгорі описані українoїдні апетити. Ми хочемо вірити навіть, що в напрямі припинення украінoїдства в республиках СРСР. харківський центр уже робив заходи, та вони, видно, не увінчалися ухпіхом, коли і в Криму воно далі процвітає.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

Заходом українських спортових і руханкових товариств відбудеться в неділю 29. травня ц. р. в салях Народнього Дому в год. 9. вечер. для принятя Гостей з Закарпатської України **РАВТ.** Запрошення в Українській Театральній Кооперативі. 2205 2-4

За шкільну реформу.

Майбутній устрій шкільництва в Польщі на зізді польських учителів вищих шкіл.

Дня 20. квітня відбулися в Кракові загальні збори польського „Товариства учителів вищих шкіл", на яких ухвалено тези в справі уладу шкільництва в Польщі.

В зізді взяли участь крім делегатів 9. відділів Товариства також представники міністерства освіти, ріжних кураторій, духовенства, а далі посли, сенатори та делегати майже всіх польських високих шкіл.

По виголошенні трьох рефератів і по вичерпуючій дискусії принято майже одноголосно ось які тези щодо реформи шкільництва в Польщі:

I. Загальні основи.

Улад шкільництва повинен бути такий, щоби кожний громадянин міг добути найвищий рівень образування, а що найменше повний курс семилітньої всенародньої школи.

Школи повинні бути так улаштовані, щоби ученики могли також в часі студій переходити до інших шкіл відповідно до своїх спосібностей, а кожна школа повинна про те подбати, щоби дітей спрямовувати все на властиву дорогу.

II. Всенародня школа.

Вона має бути семиклясова. Її завданням є дати загальне образування і підготовити до життя, тому вона повинна ділитися на нижчий чотирокляcовий ступінь і вищий трилітній з узглядненням місцевих потреб.

Для її абсольвентів уладжується доповняючу науку, а також на пробу спеціальні загальнообразуючі школи, які мають доповнити загальне і дати практичне образування.

III. Школа середня загальнообразуюча.

Гімназія призначена для молоді, що виявляє недвозначно інтелектуальні спосібности. Вона має за завдання дати основне загальне образування як підготовку до вищих студій, а базується (підготовка до неї) на чотирьох клясах всенародньої школи і приймає учнів на основі вступного іспиту.

Гімназія має бути восьмилітна і поділена на два степені: одноцільний нижчий з обовязковою наукою латини від першої кляси і вищий, поділений на типи: клясичний, матем.-природописний і гуманістичний, які ріжняться не якістю груп предметів, тільки скількістю годин науки поодиноких предметів і методою її ведення. Хоча гімназія не є призначена для загалу молоді, — тільки для виразно інтелектуально спосібних, — то перехід до неї не має бути замкнений для учнів вищих кляс всенародньої школи по зложенні вступного іспиту.

Ученики, що покінчили нижчий степень гімназії, дістають свідоцтва переходу на вищий степень гімназії, або фахової школи, а коли не бажають далі вчитися, до кляси доповнюючої, що дає права у військовій і цивільній маніпуляційній службі.

IV. Фахові школи.

Вони повинні опертися на семиклясовій всенародній школі, а мають ділитися на нижчі 2—3 літні для образування помічних сил, однорічні курси для абітурієнтів середніх шкіл та нормальні пятиклясові школи з повним фаховим образуванням

25-літний Ювілей Української Хати в Станиславові відбудеться 26. травня 1927. -- Виділ.

Після зложення іспиту можна переходити в гімназії і нижчих фахових шкіл до пятиклясових. Тоті школи мають бути в правах зрівнані з гімназіями, а крім цього мають мати окремі управнення і давати вступ на відповідні виділи високих шкіл.

V. Високі школи.

Ті призначені для осібняків з визначними спосібностями і замилуванням до науки. Вони приймають абсольвентів гімназій і під певними умовинами та в означенім крузі також абсольвентів фахових шкіл.

VI. Реалізація.

Подрібні плани для здійснення цих тез має виробити окрема комісія з представників усіх шкіл і предметів науки. Скількість заснованих шкіл повинна бути приноровлена до потреб хвилі.

Реформа має переводитися повільно, через довший час і по переведенні проб в малих розмірах. Вічні зміни є шкідні, як також не менше шкідливе є нищення дотеперішнього дорібку і випробуваних шкільних форм. Натомість корисні є пляново і систематичні проби з метою поправи дотеперішніх метод або організації, які можна поширювати, коли покажуться відповідними.

Правлячі круги, тобто влада повинні подбати про вишколення відповідного учительства і придбання наукових середників та будинків для шкіл.

Є це точний зміст тез принятих загальним збором тов. учителів вищих шкіл у справі реформи шкільництва в Польщі.

Зі сказаного бачимо, що побідив у них давний напрям шкільного виховання, а уступки, які під напором нових струй проєктується, не є есенціональні і є вони більше позірними, як наприклад побажання, щоби в часі науки молодь мала можність переходу до інших шкіл. Це і досі можливе, а саме на основі вступного іспиту. Могло би це мати значіння, як би сказано було, що мається складати іспит тільки з тих предметів, котрих не вчили у народніх школах, та про те в тезах не говориться. На основі тез дотеперішня повна восьми-клясова гімназія залишається, а її клясичний характер ще скріплюється вимогою науки латини від першої кляси у всіх типах гімназії, отже і в матем. природописній, чого досі не було. Взагалі в тезах окремо і з натиском підкреслено вагу цього предмету, як того, що вяже Польщу з західноевропейською культурою та береже її від східних впливів.

Тези бажають мати в гімназіях тільки виразних інтелектуалістів, інших хочуть відразу спрямовувати через вищі кляси всенародньої до фахової школи або до манипул. урядів. З того змагання вийшло побажання признати деякі управнення в службі державній і війську для тих, що по всенародній школі покінчать доповняючі загально-образуючі або фахові школи, в тим останнім ще окремо під певними ближче неозначеними умовинами забезпечується вступ на вищі школи. При тім застережено, що всі тоті реформи мають бути введені на разі лише на пробу і то в обмеженій мірі, та виразно підчеркнено шкідливість наглих і засадничих змін в шкільництві. На це звертаємо особливу увагу тим кругам нашого громадянства, що вимагають від наших шкільних установ радикальної реформи шкільництва, призначуючи на її переведення пару місяців часу тоді, коли інші народи, як це ми бачили при оглядах реформістичного руху в західноевропейськім шкільництві, потребують на це цілих літ. І зовсім справедливо, бо на умах молоді, тої підстави будучности народів, експериментувати не можна.

Д. Коренець.

Радянська Україна.

Зїзд „Плугу".

В днях між 7. і 10. травня ц. р. відбувся у Харкові четвертий з черги зїзд селянських письменників, згуртованих в організації „Плуг". Великий реферат про пятилітню діяльність „Плугу" виголосив голова Пилипенко. Він зазначив, що організація відіграла позитивну ролю в творчости української пролетарської літератури „у свій час". „Може тепер — казав він дослівно — та творчість не задовольняє певних кол сучасного читача, але не треба забувати, що читаюча маса не становить чогось одного цілого. Зараз „Плуг" має закінчений добір кваліфікованих сил, що орудуючи в своїй творчости селянськими образами, допомогатимуть впливові пролетарської ідеольогії на селянство. Надалі „Плуг" мусить мати установку на підвищення кваліфікації, відмовитись від масовизму в організаційних формах, але мати тісний звязок з масами в своїй творчости". З реферату Панева довідуємося про плужанську продукцію за пять літ. „Плуг" видав за пять літ 130 окремих назв, що дає загально 1 мілїон примірників. Переважно були це збірки прози (50 назв), поезії (40 назв), драматичні твори (20 назв), решта публіцистичні твори. Більші твори як романи і повісти почали появлятися в творчости плужан недавно, але заслугують на увагу, як каже Панів, і прихильно приняла їх критика. Найзамітніші споміж них: „Бурян" — Головка; „За плугом" — В. Чередниченкової, „Чабанський вік" Божко. Темою творчости плужан переважно недавні часи революції та горожанських воєн. Характеризує Панів творчість плужан ось як: „Композиція ще недосконала, нема швидкого розгортання сюжету, внутрішнього напруження. В мові помітний поступ, спостерігається деяке захоплення творчости формальною стороною". — У зїзді взяли участь і представники білоруської літературної організації „Маладняк", посвоєченої ідеольогічно з „Плугом". (Анальогічною до „Вапліте" літературною організацією Білорусі є „Узвище"). Витали зїзд представники всяких центральних установ і наркомосвіти Скрипник особисто. „Плуг" приняв новий статут на тому зїзді та вибрав новий центральний комітет і контрольну комісію. До центрального комітету ввійшли: Пилипенко, Панів, Головко, Степовий, Відмицький, Будяк, Мисик, Мінько, Штангей, Косяо і Гак. До редакційної колегії „Плужанина" вибрані: Пилипенко, Панів, Головко, Степовий і Мисик.

Нові матеріяли про Гайдамаччину.

В харківському Центральному Історичному Архіві відкрито цілу низку нових матеріялів, що відносяться до історії Гайдамаччини. Між ними є дані про невдатну втечу Залізняка на Харківщині, коли його везли на Сибір відбувати кару, є і богато інших даних про суди і кари над гайдамаками, ухвалені Ґенер. Військовим Судом та стверджені Ґенераль. Військовою Канцелярією. Є чимало листів польських панів, що просили тодішні головні урядові установи України винагород за втрати, нанесені їм гайдамаками. Зокремаж є богато матеріялу до історії Гайдамаччини 1750 р., богато повідомлень отаманів Запоріжської Січі про втихомирення гайдамацьких ватаг. Окрему групу становлять документи про Гайдамаччину на Лівобережній та Слобідській Україні, як про рух спролетаризованого козацтва та селянства 18-го віку проти українських і російських великих землевласників на Україні. Є документи про сутички між гайдамацькими ватагами та російським військом. Всі ці матеріяли кидають дещо нове світло на гайдамаччину. З них видно, що гайдамаччина не була виключно рухом правобережного селянства, але що запустила вона глибокі коріння і на лівобережній Україні, де мала теж соціяльний підклад. Над матеріялами працює і системізує їх науковий співробітник катедри історії української культури М. Горобань.

Українські вчені на зїзді славянських істориків у Варшаві.

Харківський „Комуніст" повідомляє, що Українська Академія Наук дістала від Варшавського державного природознавчого музею запрошення надсилати в обмін всі наукові видання Академії, а зокрема праці з зоольогії. Анальогічне запрошення одержала Академія від наукового товариства з Ню-Джерсі (Америка). На зїзд славянських істориків до Варшави поїдуть у характері представників Української Академії Наук: професор Тимченко і Квітка. — Проф. Тимченко був перед війною довгий час професором варшавського університету.

Виписуйте і всюди жадайте правдивого китайського чаю з маркою „Самовар" фірма Д. Свищ і С-ка у Львові вул. Валова 14. (дім Т-ва Качковського).
2115а 2-3

З виборчого руху.

Копичинеччина.

В справі громадських виборів скликано довірочну нараду дня 15. V. ц. р. в Гусятині, а дня 14. V. в Копичинцях. На довірочну нараду в Гусятині прибуло 170 відпоручників громад, а до Копичинець 100. Реферати про виборчу ординацію виголосили в Гусятині д-р Хичій і Заваликут, а в Копичинцях д-р Бих і Заваликут. Обі наради припоручили комітетам українського Національно-Демократичного Обєднання обняти провід виборів як повітовим виборчим комітетам. Правної поради в справах виборів уділяє на Копичинці канцелярія д-ра Биха, а на Гусятин канцелярія д-ра Хичія.

В повіті велике зацікавлення виборами і як повідомляють з сіл, провід ведуть самі свідомі одиниці, так, що компромісових лїст не поставлять, здається ніде, а все піде до голосування на виключно українські лісти (вільні на цей раз від усякого хабазя, яким були передвоєнні довготермінові війти і т. п. братія). По містечках рівнож виступають покищо українці самостійно і можна сподіватися, що й жиди поставлять самі свої лісти. Поляки не засипляють справи також, одначе самі не мають у нас великої надії на виграну.

Віче в Замарстинові коло Львова.

В неділю дня 15. травня ц. р. відбулося в Замарстинові коло Львова віче, скликане Дільницевою Організацією українців міста Львова у справі політичного положення українського народу під Польщею і розписаних громадських виборів. Віче отворив короткою промовою гром. Польовий, якого вибрано предсідником віча; на секретаря покликано гром. Стецуру. Опісля виголосив делегат Українського Національно-Демократичного Обєднання і Народньої Організації Українців м. Львова д-р Олександер Марітчак реферат у згаданих вище справах. Після того вивязалася основна дискусія, в якій забирали голос громадяни: Мурський, Сафин, Сторожишин, Добрянський, Ігнат і ін. По дискусії, яка виказала однозгідність усіх промовців щодо наших завдань при громадських виборах, віче затвердило намічений дільницевою організацією виборчий комітет, зложений з 15 членів. Після замкнення віча присутні відспівали у піднесенім настрою наш національний гимн „Ще не вмерла Україна". — *Учасник.*

Бурхливе виборче віче в Журавні.

Дня 18. травня 1927 р. зійшлося громадянство з усіх сіл Журавенщини на віче в Журавні. Тисячі селян і селянок станули на великім подвірю кооперативи „Єдність", а між тою великою масою замішалося около 40 людей на чолі з проводирем боївки, відомим Крушинським, концїпієнтом (на сором) д-ра Лакусти та ще й п. Худобою, піддячим, що живе тут з ласки наших людей. Вони то, горлаючи наче дикі ведмеді, хотіли за всяку ціну перебити промову о. прал. Куницького зі Львова. Сильний кордон поліції під проводом комісяря зачав своє урядування. Віче відкрив д-р Шенкірик, що покликав до президії селян, а на секретаря інж. Антоневича й рівночасно уділив голосу о. Куницькому. Як тільки бесідник став говорити про положення українського народу в Польщі, комісар і кацапська боївка зачали переривати бесіду. Зчинився крик і о. Куницький, не маючи спромоги перебалакати товпи, перестав говорити, чекаючи на утихомирення народу. Коли кацапи вже цілком похрипли, о. Куницький зачав продовжувати свою бесіду, тримаючись денного порядку. Кацапи з Крушинським (сином священика!) викрикували на єпископа, на все українське духовенство; жандармерія їм зовсім не перебивала, так, що воно виглядало, начеб москвофіли були в змові з жандармерією. Українське селянство підносило оклики: „Геть з д-ом Лакустою і його заступником". По двогодинній бесіді о. Куницького поставлено резолюцію з побажанням щасливого переведення виборів до громад на українських землях. З тисячних грудей вирвалися оклики: „Слава українському народові, слава його трудові". Потім народ почав співати „Ще не вмерла". Правительственний комісар, розлючений цею піснею, витягнув шаблю, скочив до о. Куницького і д-ра Шенкірика й почав перед їх лицями нею вимахувати. Інші жандарми почали прикладами крісів розганяти двотисячну масу, а один з поляків прискочив до О. Боднара з палицею, ударив його сильно по руці і то так, що палиця зломилася. Комісар поручив командантові списати протокол з о. прал. Куницьким у льокалі кооперативи. Підчас цього списування протоколу посипалися сотки протестів проти нелюдяного поступовання органів безпеченства. Коли комісар зачав закидувати о. Куницькому протидержавне становище, о. Куницький заявив, що висловами „тут живемо на українських землях" не було нічого сказано проти держави. Селянство мало аж тепер нагоду переконатися, до чого доводить у нас політика кацапської „трійки": д-ра Лакусти, Крушинського й О. Юркова. Зокрема анальфабет Крушинський славиться у нас тим, що постійно викрикує на всіх і вся. Пане д-р Лакусто! Ради спокою, викиньте того, що сіє незгоду і горлає некультурно на всі боки, а тоді буде певно спокій у Журавні.

Відгуки дня.

Життя і революція.

Велика політика — великою політикою, а мала — малою. Це така сама правда, як те, що часом велику політику роблять малі люди, а малу ще менші.

Та попри всі оті великі і малі політики, йде собі своїм шляхом життя, диктуючи закони і встановляючи правила. Воно нераз вимагає уступок, компромісів і інших компромітацій, залежно від обставин, місця і часу.

Обставини: „Під псом".

Місце: Галичина.

Час: Весна 1927.

В городі Львові здибаються два українці: Аверкій Панкратович — наддніпрянець і Микола Чорногуз — галичанин.

Аверкій Панкратович — уенерівець по вивісці, гетьманець по переконанні, а справедливий українець по батькові.

Микола Чорногуз — комуніст по вивісці, українець по переконанні, а куркуль по батькові.

— Здорові, Аверкій Панкратович. Як там ваша справа?

— Нічого, йде по маленьку. Не гірше з нею, як з більшовизмом.

— Значить: дуже добре?

— Ні навпаки: досить слабо.

— Ех, ви все своє… Непоправний націоналіст!

— А ви хіба що?!… Галичани всі націоналісти, хочби як примазувались.

— Побачите, як прийде сюди Рос… тево… Україна…

— Дай Боже, дай Боже!

— Червона Україна, розуміється! Тоді побачите, чи ми всіх отих служків буржуазних, отих підніжків капіталу, отих ворогів пролетарського визволення…

Аверкій Панкратович перебиває:

— І мене теж?!

— І вас також.

— Бійтесь Бога, пане Чорногуз. Ви мене поставилиб „под стєнку"?!…

— Ойойой!

— Так?!… А що буде, як ми возьмемо верх і гетьм… хотів сказать — … і прийде У. Н. Р.?!… Що з вами тоді?! Досить уже ми панькались, ішли на компроміси і ліберальничали. Тепер не буде цього!… Всіх інтернаціоналістів, отих запроданців жидівських, отих прислужників московських, отих підлизнів і примазнів…

Микола Чорногуз перебиває:

— І мене також?!

— І вас теж!…

— Аверкій Панкратович! Дайте спокій. Не проливайте так щедро людської крові!

— А ви не проливали?

— Я?! коли?…

— Ви особисто може ні, але ваші товариші.

Оба розмовці на хвилю поринають у думки. Одному і другому встають перед очима страшні сцени минулої революції по ріжних чрезвичайках і розвідчих відділах. Моторошно робиться на душі. А як друга сторона возьме верх?! Побідять більшовики — то ти, Аверкію Панкратовичу, прощайся з білим світом, бо ні грошей, ні сили тікати далі. Запанують генерці „у своїй сторонці", то ти, Миколо Чорногузе, не викрутишся від розвідчого відділу і тоді пиши: пропало!

Думають оба, думають, а очі, хоч зразу іскрами сипали тепер м'якеньким сонцем розпливаються.

— Знаєте ви що, пане Миколо, — починає Аверкій Панкратович — давайте зробимо так: на випадок перемоги ні ви мене ні я вас не розстріляю.

— Гаразд! Дуже добре! Думаєте, що більшовики таких людей як ви, розстрілювалиб? З вас буде прекрасний урядовець.

— Хай буде! А для вас, пане Миколо, я теж вихлопотаю в наших, колиб значить…

— Ну, моє поважання, я мушу вже йти.

— Бувайте здоровенькі.

Розходяться з переконанням, що й між „тамтими" є люди, яких треба пощадити. Думають, що тільки вони два дійшли до цього заключення. Тимчасом неодна вже така розмова відбулася, а ще неодна відбудеться.

Попри всі великі і малі політики йде собі своїм шляхом життя, диктуючи закони і встановляючи правила…

Галактіон Чіпка.

Зїзд українських філятелістів.

В днї 20. травня п. р. відбувся у Львові зїзд українців-філятелістів на землях Західної України. На зїзд прибуло досить значне число визначніших українців-збирачів зі Львова і з провінції. Прибув також літаком з Відня редактор „Українського Філятеліста" д-р Іван Турин. Було кількох пластунів, учеників І. філятелістичного курсу при Пластовій Команді.

Зїзд отворив п. Корчинський Іван, витаючи присутніх гостей, зокрема д-ра Турина, заслуженого піонїра і працьовника в ділянці української філятелії. Стверджує, що всеж таки філятелія рушає у нас з мертвої точки. Доказом того — поважне число зібраних, хоч про зїзд оголошено дуже пізно і не поведено взагалі відповідної пропаганди. Є надія, що філятелія серед українців знайде повне зрозуміння. Відчитав рівнож привіт від письменника-філятеліста п. С. Шрамченка з Ченстохови, який рівночасно прислав як дарунок-памятку для членів президії кілька штук українських марок.

Опісля вибрано президію в складі пп. Гладиловича як голови і Корчинського Івана як секретаря.

В справах організаційних говорив ред. д-р Ів. Турин. Після того виязалася широка дискусія, в якій забирали голос пп. Гладилович, Корчинський, пані Яценкова, проф. Полянський, радн. Величковський Войнак, Кипріян і інші. Всі промовці обстоювали думку, щоб якнайскорше залoжити українське філятелістичне товариство у Львові, яке обєднювало би всіх збирачів українців.

По обговорені ріжних інших справ, що доторкають української філятелії і по вислуханні цінних порад і вказівок д-ра Турина вибрано підготовчий комітет у складі пп.: Гладиловича, Корчинського, Войнака і Єзерського, який має занятися підготовчою роботою біля організації товариства і має скликати під осінь ц. р. загальний зїзд всіх українців-філятелістів. Крім цього цей комітет до часу оснування окремого філятел. товариства скликуватиме постійно що два тижні товариські сходини у Львові в цїли обміну марками і взаїмної виміни думок. Сходини будуть оголошувані в часописах. На цім зїзд закрито в год. 9-ій вечером. **І. К.**

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** У вчорашньому числі „Діла" сконфісковано два місця в передовій статті „Заслуга III. інтернаціоналу". Це 47-а чергова конфіската нашого органу в цьому році.

— **Соромне, але правдиве.** Випадково попав мені в руки документ, на якім видніє ось яка печатка: *Gr.-kat. Urząd Paraf. jako metrykalny w Wodnikach.* О. Заперковний. — Здається, це перший випадок в історії церковних печаток, де священик добровільно зміняє мову печатки, до чого не має права й чого повинен стидатися. — *Священик.*

— **Фільма з історії України.** „*Merkurfilm*" (Прага XII., *Moravska 38*) повідомляє нас, що інтересенти можуть кореспондувати з даною фірмою по українськи. Темою лібрета української фільми мають бути козацькі часи, найрадше часи Мазепи.

— **Здержання залізничої комунікації Львів—Підволочиська.** Наслідком усунення залізничого насипу (спричиненого хиролом) здержано рух поїздів між Зборовом і Ярчівцями на шляху Львів—Підволочиська. Комунікація здержана на тім шляху на яких пять днів. Переїзд можливий тепер окружною дорогою Львів—Ходорів—Потутори, евентуально Львів—Бережани—Потутори.

— **Намагані самовбивства.** При вул. Якова Германа ч. 19. намагалася отруїтись 26-літня Олена Кокотович, бувша урядничка. Причиною намаганого самовбивства: редукція. — Жінка торговця, 22-літня Льора Шен (Сонішна 28) намагалася отруїтись сільним квасом. Причиною суперечка з чоловіком. Обі відвезено до шпиталю.

— **Лет Америка-Европа.** Як ми вже вчора подавали, американському летунові Ліндбергові вдалося перелетіти з Америки до Парижа без перестанку підчас подорожі. Коли парижани довідалися, що до Парижа наближається вже літак Ліндберга, зібралась величезна товпа цікавих. На летнищі Ле Бурже ждало на Ліндберга більше як 150.000 людей. Змучений Ліндбенберг (перелетів 6.000 км. за 33 год.) висів із літака серед співу й окликів одушевленої товпи. Летуна занесли до нового летничого парку. Тут зложив йому бажання амбасадор Герік і представник франц. уряду. Війську з трудом удалося врятувати літак перед товпою, яка, бажаючи мати якунебудь памятку, стала нищити апарат. Полотно й обрамування літака товпа зовсім обшарпала. До шпиталю привезено 10 ранених, у цьому числі 2 особи тяжко ранені. Товпа повалила залізні барієри, високі на 2 м. През. Думерг вислав президентові Куліджеві в імени Франції ґратуляційну телеграму з нагоди перелету Ліндберга. Бріян поручив шарже д' афер у Вашінґтоні зложити бажання на руки міністра закорд. справ. У Ню Йорку товпи народу на вістку про перелет Ліндберга співали й танцювали на вулицях. З дахів хмародерів скинено так богато летючок, що хвилями на вулицях міста ставалося темно. В усіх церквах дзвонили дзвони. Інші амер. міста також дуже святочно вшанували перелет Ліндберга. Так святочно святкували хіба тиждень перемиря 11. листопада 1918. През. Кулідж прислав Ліндберґові бажання в імени всього ам. народу з приводу перелету Атлантику, що вперше увінчався таким успіхом. В палаті ґрупи приятелів летництва видано бенкет у честь Ліндберга. Ген. Жіро, предсідник палати, просив Бріяна, щоб Ліндберговi признати відзнаку Почесної Леґії і щоб її вручив йому през. Думерг.

— **Лет Англія-Індії не вдався.** Агенція Райтера повідомляє, що англійські летуни Кер і Гілмен, які почали в пятницю лет із Англії до Індій, з незнаних іще причин мусіли опуститися на море в Перському заливі, 45 миль від Бундарабас. Летунів забрав корабель, що був недалеко. Гідроплян зовсім знищений.

— **Син Аркадія Аверченка.** „Красная Газета" приносить таку цікаву нотатку: „Харківський народній суд задовольнив спадкове право сина Аверченка — Бориса Попова і признав йому право на майно, що остало в СРСР по смерти Аркадія Аверченка. В суді вияснилося, що Аверченко проживаючи в Харкові жив у близьких інтімних звязках зі слугою свого домовласника. Цього він і не скривав, а переїхавши на сталий побут до Петербурга, висилав до Харкова гроші на утримання сина. Крім того мав висилати синові гроші і з еміґрації."

— „**Експертка чаю**". Такий титул признано міс Ірвінґ, яка вміє розріжнити 500 родів чаю, збираного в усіх частях світа. Незвичайно чутким піднебінням понисувалася міс Ірвінґ при нагоді отворення в Льондоні дуже модної чайні. Жюрі, що уконституувалось для тієї мети нарочно, признало міс Ірвінґ чайною експерткою цілої Англії.

— **Дещо з англійської вимови.** В статті п. з. „Дж. К. Честертон" з дня 22. ц. м. проситься справити: сам заголовок на: Г. К. Честертен. Подана вимова так коммерсіонер: „*r*" в англійській мові перед шелестівкою не вимовляється, зате здовжується попереджуючу його голосівку. Знова голосівка, яка стоїть на кінці слова, зложеного з більше складів як одного, не має своєї повної вартости і вимовляється дуже коротко: вона є на шляху до цілковитого загину. Справжня вимова імени названого письменника булаб: Ґілет Кіс (*Keith*) Честетен, з дуже коротким „*e*" на кінці. „Кіс": також не точна вимова; звук „*th*" вимовляється шепеливо, на що ми не маємо означення в письмі; тому я писав також Секері (*Thackeray*). *Dickens, Wells* вимовляються: Дікенз, Велз. „*S*" по дзвінких шелестівках вимовляється як „з"; „*l*" перед шелестівками вимовляєся як наше „л". *Browning* вимовляєся як: Броунін — з носовим „н" на кінці. — Очевидно, що й моя транскрипція тільки приблизна, бо кожна мова має дещо відмінні звуки, тільки собі питомі. — В статі треба ще справити: „еретики" на „Еретики", бо це заголовок твору; „забобони розводу" на „забобон розводу". — *Дрр В. Безушко,*

— **Справлення помилки.** У вчорашньому числі „Діла" пропущено в назві передової статті В. Левицького римську трійку і тому цілий заголовок втратив своє властиве значіння. Повний заголовок статті має звучати: „Заслуга III. інтернаціоналу.

ПОЗІР! **Белзчина.**

Заходом філії Т-а „Просвіта" в Белзі дня 29. V. ц. р. в салі „Народного Дому" о год. 3. з полудня відбудеться святочний

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ

в 66-ті роковини смерти Великого Поета. П. Т. Громадянства Белзщини проситься о численну участь у тому святі.

2214 1-1 За Виділ Філії: *о. Лука Салук*

Надзвичайна нагода! **Надзвичайна нагода!**

14-ДЕННА ПРОДАЖА КАПЕЛЮХІВ:

G. B. Borsalino Alessandria. . 45·— зол.
Halban Damask, Відень . . 37·50 „
Ріжнородні закордонні правдиві фільцові . . . . . 25·— „
Вовняні власні краєві . . . 17·50 зол.
Правдиві панами від . . . 25·— „
Соломяні маринарки від . . 10·— „

2218 Одинока нагода закупити дешевий капелюх в складах 1—2

Рудольфа Найвельта площа Марійська ч. 8. вул. Казимирівська 25

Оконечний вислід виборів у Варшаві.

Варшава, 23. травня 1927.

Оконечний вислід голосування при виборах до міської ради м. Варшави такий: загалом уневажнено 66.578 голосів, важних голосів віддано 329.217, себто фреквенція голосуючих виносила 65¼% уповажнених до голосування. Псевдоричний поділ мандатів був би такий: Ліста ч. 2. (ППС) 28 мандатів; ліста 4. (Бунд) 7 мандатів; ліста 5. (Поале-Сіон, лівиця) 3 мандати; ліста 11. (НПР) 2 манд.; ліста 12 (Н. Д.) 47 манд.; ліста 16. (Жид. нац. бльок) 15 манд.; ліста 18. (Поале Агуда Ізраель) 2 манд.; ліста 25. (Травневий табор) 16 мандатів. Офіціяльний вислід голосування буде поданий дня 25. травня. Варшавська міська рада має загалом 120 радних. Лісту ч. 10 (комуністичну) уневажнено. Впало на неї ок. 66 тисяч голосів.

В Китаю.

Льондон, 23 травня 1927.

З Ганкоу подають, що тамошня червона армія заатакувала противників у провінції Гонан. Ганкоуські війська здобули до трьох днів Чанг-Цао, Сініг і територію здовж ріки Гунг-Го. Неприятель мав 8.000 убитих і 5.000, полонених крім того втратив неприятель богато гармат, скорострілів і воєнних матеріялів. Червоні війська втратили около 700 людей.

Замкнення конференції в Женеві.

Женева, 23. травня 1927.

Міжнародня економічна конференція приняла дві резолюції: 1) взиває Раду Ліґи Націй, щоби в звязи з продовжуванням і здійснюванням постанов міжнар. конференції звернула увагу на працю приготовного комітету конференції, котра увінчалася такими успіхами; 2) підкреслює значіння співпраці цілого світа в економічній ділянці, без огляду на економічну систему, яка обовязує в поодиноких державах. — Вчора вечером замкнено економічну конференцію.

Чічерін в Парижі.

Париж, 23. травня 1927.

„Ліманіте" повідомляє, що Чічерін приїхав до Парижа і замешкав у більшовицькій амбасаді. Побуде в Парижі цілий тиждень.

Після перелету Ліндберґа.

25 000 долярів на привітання. — Одушевлення в Америці. — Мілінові оферти. — Новий лет Ліндберга.

Париж, 23. травня 1927.

На привітання Ліндберга приїхав Реймонд Ортейг, з міста Пав, що жертвував 25 тис. дол. для того, то перелетить з Ню-Йорку до Парижа без перестанку. Аг. Райтера подає, що Америку охопив справжній шал з приводу перелету Ліндберга. Манїфестації формою і розмірами перевищають навіть свято замирення в 1918 році. До Парижа вислано більше як 1500 телеграм. Одушевлення охопило навіть села й оселі. Народ товпився на вулицях. Часописи називають Ліндберга Колюмбом повітря. Ліндберговi вислано з Америки богато корисних пропозицій. Оферта Мюсі Фолс виносить 400 тис. долярів, кінематографічного товариства 200.000 дол. Загалом оферти перевищають 1 міл. дол.

Ліндберг каже, що найближчий його лет буде Ню Йорк-Австралія або Ню Йорк-Филипини. През. Франції Думерг приняв Ліндберга і відзначив його Хрестом Почесної Леґії.

Слідами Ліндберґа.

Льондон, 23. травня 1927.

Із Ст. Жан подають, що летун Де Пінедо почав лет понад Атлянтиком до Італії через Азорські острови.

Лет Кептавн-Каіро.

Льондон, 23. травня 1927.

Ескадра британських аеропланів покінчила вчора щасливо половину повітряної подорожі, а саме з Кептавн до Каіра і назад. Літаки причалили у взірцевому порядку на аеродромі Гельополіс, біля Каіро.

Небезпека нової повені.

Льондон, 23. травня 1927.

З Ню Орлеану наспіли вісти, що ріка Ачафаляя грозить перерванням нових гребель. Тому візвано сто тисяч людей, що живуть на загрожених теренах, щоби негайно кинули свої оселі.

Великий землетрус.

Відень. 23. травня 1927.

Сейсмографи тутешнього метеорольоґічного уряду занотували землетрус 7000 км. від Відня. Землетрус мусів бути катастрофальний, а навістив сх. Індії або Китай. Також сейсмографи в Ню Орлеані й Отаві занотували сильний землетрус, що тривав кілька годин.

Самовбийчий замах д-ра Володимира Бачинського.

Львів, 24. травня 1927.

Вчора в 2 год. попол. пробував поповнити самовбивство адв. д-р Волод. Бачинський. Він пішов до лазні св. Анни при вул. Академічній, де підрізав собі у ванні жили на обох руках, а до того випив якусь отрую. Адвоката д-ра Володимира Бачинського перевезено до шпиталю де йому уділено помочи. Є надія, що він з того вийде. Переслуханий комісарем Баторським д-р Бачинський заявив, що причиною його розпучливого кроку був сильний нервовий розстрій.

Біржа.

Гроші.

Американський доляр 8·91·50—8·92, канадійський доляр 8·88·50—8·89.

Збіжжа.

Пшениця двірська 56·00—57·00, пшениця селянська 54·25—55·25, жито гал. 47·75—48·75, ячмінь броварний 42·50—43·50, ячмінь на мливо 40·50—41·50, ячмінь пастівний 37·00—38·00, овес 39·00—40·00, кукурудза рум. 28—29.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

ПАРАСОЛЬКИ ТОРБИНКИ
ВОЛОДИСЛАВ ЦЕХУЛЬСКІ і СИН
2181 ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 5. 2—4
НЕССЕСЕРИ ВАЛІЗКИ

Дописи.

Белз та Белзщина. (*Свята та паради. — Місія в костелі. — Передвиборча горячка.) — Наша довірочна нарада)* Вже майже цілий місяць шаліють у Белзі паради, початком котрих була місія в костелі, де місіонарі на ціле горло закликали до сповіди не тільки своїх вірних, але і греко-католиків, доказуючи, що чи то в церкві чи в костелі, все одно, що опілатком причащатись є ліпше і більша заслуга перед Богом, словом — ловили „душечки" на право і на ліво, а наші віруючі не зважаючи на весняну пору, пересиджували цілими днями в костелі. Наші священики супроти подібних арґументів були, на жаль, безрадні, тимбільше, що місіонарі в костелі покликалися на те, що сам папа це все каже як заступник Христа. Місію покінчив приїзд до Белза архиєпископа, котрий задержався в Белзі аж 3 дні. І так біжать у нас свята за святами, населення святкуючи дармує, а міжтим довги ростуть. — Заповіджені вибори в Белзі піднесли виборчу температуру у всіх трьох таборах. Жиди, котрі в Белзі мають значну більшість, дуже жваво кокетують на два боки, розділившись надвоє. Частина з них має на оці українців, а друга частина поляків. Щоби українці виступили при виборах організовано, скликано за ініціятивою д-ра Ілії Салагуба, адвоката в Белзі, дня 15. ц. м. довірочну нараду горожан м. Белза, як також відпоручників з кожного поодинокого села Белзщини. Заціклавлення нарадою було дуже велике і то не тільки українців, але також поляків та жидів, котрим вступ був заборонений. Нараду відкрив д-р Салагуб, зясовуючи на вступі її ціль та значіння. До президії наради вибрано директора Галана з Белза. По рефераті й поясненні виборчої ординації приступлено до вибору повітового виборчого комітету та комітету для міста Белза. Нараду покінчено в 6 год. вечером. **Є. М.**

Городенка. (*Концерт Рідної Школи в честь Шевченка*). Дня 8. ц. м. відбувся у нас концерт заходом ґімназійної молоді нашої приватної ґімназії в 66-ті роковини смерти Шевченка. По бездоганнім відспіванні „Заповіту" Стеценка виступив на сцену улюблений всіми управитель ґімназії Бараник. Промова його — як звичайно дуже річева — переповнена цитатами з „Кобзаря", зробила велике враження. Вже та одна промова, що викликала бурю оплесків, булаб вистарчила на звеличання нашого Пророка. По нім виступив мішаний ґімназ. хор під управою проф. Барнича. Подивляти треба працю п. диріґента що зумів так гарно вишколити таких молоденьких співаків (ґімназія має всього 5 кляс) і довести їх до такої карности. Всі точки хору випали зовсім поправно; чути було тільки недостачу басів, що все надають кольорит хорові — але деж їх взяти між такими молодими людьми? Безперечно, що великою несподіванкою та прикрасою вечера були два соля п. Ковбузової, що збирала зовсім заслужені признання за відспівання пісень: „Минули літа молодії" і „Якби мені черевики" так що мусіла й наддаток відспівати. Фортепяновий достріл був у руках п-і Бараникової. Незвичайно милою несподіванкою було скрипкове сольо (Лешицького „Романа"), що його відограв проф. Лукасевич Школа велика, що на прошення публики скрипак не хотів нічого додати. Обі декламації, виголошені учениками ґімназії (а особливо декламація „Іржавець", виголошена уч. Хамовим), були незвичайно старанно підготовлені і зовсім солідно виголошені. Концерт закінчився відспіванням молитви Лисенка, після чого публика, відспівавши народній гимн, розійшлася домів з милим враженням чудово переведеного вечера. Та при тім усім не завадить звернути увагу й на поведення публики в часі таких вечерів. Дуже немило вражало, що богато з публики — і то місцевої! — а між ними двох визначних городенських громадян спізнилися і через своє припізнення перешкаджали як промовцеві, так і слухачам. Неменше несмачний був виступ одної з наших пань, що в часі, коли публика—переважно ґалерія—через плескання в руки висказувала подив для п-і Ковбузової і просила за наддатком, вона вмішалася за впорядчика і виступила зі словом „упімнення", що це, мовляв, „не уходить", у сторону публики, при чому звернулася до одного з старших священиків, не надаючи, здається, до того від нікого уповажнення. Але на загал, як сказано вище, концерт зробив незвичайно миле враження і дав наглядний доказ совісної і солідної праці нашого учительського збору, за що належиться йому щира подяка. Одного шкода, а саме, що дуже мало бачили ми на нім селян! **Очевидець.**

Станиславів. (*Пластова „Драматична Секція"*). Випадково переїздив я 7. квітня через Станиславів. Користуючи з вільного часу, пішов оглянути місто, що своєю чистотою та скромністю справляє симпатичне враження европейського міста. Вештаючись по вулицях та розглядаючи вистави, налия побачив за виставовою ша-

бою досить оригінально розмальований афіш: стоїть собі пластунчик, підперся у боки та робить „око“, а через нього на скрізь перевисаний заголовок вистави „Перехитрили“. У долі читаю, великими буквами переписано: ПЛАСТОВА ТОЧНІСТЬ! — маю свобідний вечір, рішаюсь відвідати виставу.

Вечером три на сему, був я вже у помешканню „Українського Сокола“. З немалим трудом роздобув білет, бо натовп при касі був великий та врешті опинився на салі. Бачу, люди плинуть дверми раз враз та вепшій займають місця, бо до вистави осталось ще після оголошення 5 мінут. Дивуюсь я, що всі так точно приходять (ніде правди діти, українці не конче звикли до точности) та оглядаю саме залю. При дверях стійка в одностроях совісно перевіряє білети, на салі теж симпатичні пластунчики вказують місця. Ніде ні замішання, ні колотнечі, а тут вже третій дзвінок заповідає початок вистави. Гляджу на годинник і бачу, що дійсно 7.00 точнісенько. Ну це дійсно по европейськи! Погасли світла, починає грати оркестра. За хвилину підніжається заслона і перед моїми очима пересуваються постаті одна за одною, одна краща від одної. І я просто не вірив, що це грає аматорський гурток, мені видавалося, що це кусок дійсного життя поставлено на сцені і воно рухається, росте, розгортається перед моїми очима немов у казці. Не стямився я, як замерехтіли світла на салі і перша дія скінчилась. Перерва коротенька та ще й музикою заповнена. Друга й третя дія теж швиденько промайнули, а на прикінці з приємністю любувався я прегарним українським балетом у ріжнобарвному освітленні. А ще й досі пригадую собі зі сміхом Куксу (грав Стрийський, про прізвища довідався я опісля), Дранка (Сирота), писаря (Пісецький), панюгу- „панича“ (Івахнюк). Гарненькі ролі були молодят: Антін і Оришка (Тарнавський-Лемехівна) та Василь і Горпина (Гарасимович-Стрийська), та дуже зграбно виведено національні танці. Правду кажучи, я дійсно виходив із салі „Українського Сокола“ захоплений та не пригадую собі, чи коли так пережив виставу, як тоді. Довідався потім, що ця штука обсаджена виключно пластовими силами учнів української мужеської та жіночої гімназії. „Драматична Секція“ тих куренів тішиться вже довгий час симпатією станиславівського громадянства тому, що режисерію веде п. А. Кичунова, що давнішими часами теж захоплювала публику своєю грою на сцені українського театру. Жалую, що не міг бачитись особисто з артистами та п. режисеркою, однак і так цей вечір остане для мене одним з найкращих моїх споминів про українську сцену. А коли зважити, що все це влаштували самі пластуни, то треба признати, що перед тими піонірами відродження дійсно велика будучина. **Самовидець.**

Турка н/С. (*Шевченківське свято*). В днї 15. V. н. р. відбулося у нас Шевченківське свято, на програму якого зложилися: відспівання місцевим хором „Заповіту“ І. Стеценка, вступне слово гімн. професора А. Ріпецького і відограння аматорської вистави „Ясні Зорі“ Б. Грінченка. Як пп. М. і О. Утриски, так теж п. Стефа Боднарівна відіграли свої ролі бездоганно, тому присутні горячо оплескували їх гру. Численно зібрана публика закінчила свято національним гимном.

Памятайно: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

З судової салі.

Епізод польської тюремщини.

Другий день розправи.

В суботу приступив суд до доказового поступовання. Публики на салі дещо більше, як попереднього дня, між нею й відомий з сензаційного процесу Штайгер.

Розправа зачалася в год. 9'40. Ведено її під знаком помітного посьпіху предсідника трибуналу, який рішив довести її якнайскорше до кінця.

Перший зізнавав начальник слідчої тюрми Мечислав Кольбергер, римо-кат., заприсяжений. Свідок заявив, що по повідомленню дозорця Шевчука демонстрації почалися в келії, в якій сиділи інж. Мельник, Зибликевич і Зелений. Демонстрації були причиною, що „бесарабівців“ рішено перенести з Баторія до Бриґідок. Для тої цїли спроваджено звідти дозорців і поліцію. Акцією переношування керував аспірант Ґурський з Бриґідок, натомість Кольберґер нічого не чув і нічого не бачив, знає тільки, що дозорці не били, що вязні ставили опір і т. д. Твердить, що бачив Зибликевича покріваленого і він нібито відтак заявив свідкові, що „дурницю зробив, ставивши опір“.

Обвинувачений Зибликевич заперечує ті слова та стверджує, що говорив до Кольберґера іронічно: „Краще булоб для вязнів без ніякого опору дати знасакруватися дозорцям“.

Д-р Волошин до свідка: Чи ви переслухували обвинувачених з приводу демонстрацій?

Свідок: Ні.

Д-р Волошин: І ви без переслухання засудили їх на дисциплінарну кару?

Свідок: Так.

Оборон. Герасимович: Чи відомо вам, що обвинуваченого Воробця вязничний лікар призначив до шпиталю, бо він був хорий?

Д-р Волошин: Яку кару ви їм подиктували?

Свідок: По пять днів відокремлення (темниці) всім.

Д-р Волошин: Яка була мета демонстрації?

Свідок: Виробити пільги („привілеї“) і для ботвінівців, які щойно недавно перед тим прийшли були до тюрми. (Обвинувачені заявляють згідно і це вони говорили дир. Маєвському в присутности свідка, що вони демонстрували наслідком і проти побиття політ. вязня Василя Костинюка).

Свідок: Так.

Обор. Гер.: А чи допустиме, щоб хорого вязня саджати в темницю?

Предсідник не допускає до відповіди на цей запит.

Д-р Марітчак: Чи ви мали зажалення на Зибликевича?

Свідок: Були зажалення на всіх, а зокрема на Зибликевича, який нікого не слухав і його загально уважано за проводиря тих „галабурд“.

По запитах д-ра Ганкевича дотично обв. Бігуна і д-ра Павенцького дотично обв. Коваленка попросив слова обв. Мельник, заявляючи, що причину демонстрації вязнів, а саме факт побиття вязня Костинюка, він подав дир. Маєвському в канцелярії, де про це списано протокол.

З черги зізнавав свідок Станіслав Дріблінґ, ключник, тепер в Янові. Оборона противиться його заприсяженню тому, що проти того свідка велося судове доходження саме в цій справі. (Це є той ключник, на якого обвинувачені вказують, що він найбільше їх катував.)

Прокуратор заявляється за заприсяженням свідка. На запит предсідника свідок заявив, що „*nie czuje nienawiści*“ до обвинувачених. А перенісся до Янова тому, бо раз навіть Мельник нібито через вікно відгрожувався, що „ми пімстимося“!

Предс.: *I pan tak się tego przestraszył*? (На салі сміх.)

Трибунал пішов на нараду і рішив свідка заприсягнути.

Обв. Воробець просить дозволу вийти з салі, бо почувається хорим. Виходить.)

Свідок Дріблінґ описує події в келії ч. 24 (Мельник і тов.). Ми — говорить — *prosiliśmy, żeby wyszli!* Вони не послухали. Свідок виносив з іншими 3-ма Мельника.

Предсідник: А чому ви виносили Мельника не вбраного?

Свідок: Мельник не хотів убратися. Несло його двох ключників за руки і двох за ноги. Мельник так вимахував ногами, що дозорці аж падали.

Предсідник дивується, як чотирьох ключників не могли дати ради одному Мельникові.

Свідок виправдував обв. Коваленка. Ков. вийшов сам, а опір ставив щойно на долині.

Предсідник: Чи Коваленко кидався на ключників?

Свідок: Не може собі пригадати, але опісля стверджує, що ні.

Предс.: А хто вас ударив?

Свідок: Як ми несли обвинувачених, то вони шарпалися і копали на всі сторони ногами. Підчас того ми падали і вони з нами. Копнув мене в ухо обвинувачений в окулярах (оглядається на обвинувачених і показує на Кранца). Зрештою свідок мало вже що з того всього нині собі пригадує. Не пригадує собі, хто ще з обвинувачених кидався і шамотався. Потім каже, що копнув його в ухо обв. Воробець або Барановський (але котрий, того він не знає) і хтось укусив його в руку. Також фризієр (Кеппель) шамотався, як його несли. Поведення Кранца в тому часі не памятає, знає тільки, що сам подав йому окуляри, які йому впали на коридорі... Взагалі свідок мало що памятає, а на запит предсідника, звідки були рани в обвинувачених, зокрема в Зибликевича на чолі, каже, що вони самі себе поранили (На салі загальний сміх; предсідник взиває до спокою).

Опісля поставив свідкові два короткі питання обор. Герасимович дотично свого клієнта обв. Воробця (який в міжчасі знову явився на своїм місці). Свідок не може напевно сказати, чи обв. Воробець його копнув в ухо, чи ні.

Найцікавішим моментом того дня була відповідь св. Дріблінґа на запит обор. д-ра Волошина дотично його клієнта Мельника. А саме д-р Волошин заявив свідкові, що він сам певно того не знає, що обв. Мельник виставив йому якнайкраще свідоцтво як тому, що все поводився з обв. Мельником коректно і чемно. А опісля спитав: Чи пригадуєте собі той момент, коли тягнений по коридорі Мельник, відхиливши закинене йому на голову простирало і побачивши між ін. і вас коло себе, спитав: Пане Дріблінґ! Що це зі мною роблять? На це свідок відповів (по надумі): Так! Щось собі пригадую. Памятаю, як п. Мельник казав: Пане Дріблінґ! — і щось дальше... Цю відповідь д-р Волошин просить запротоколувати, бо вона є пророчистим доказом, що обв. Мельник не шамотався і не шарпався, як це представляє акт обвинувачення, бо якби так було, то чейже не звертався би в такім моменті з просьбою: Пане Дріблінґ! Що це зі мною роблять?

Після того заряджено павзу. По павзі зізнавали дальші свідки, а саме дозорці Соболь, Марцінів, Маліняк, Стожка, Шеремета і Гук. Всі вони зізнавали згідно, що нікого не били й не турбували. Обвинувачені шарпалися, при тому падали на землю, отже вони самі себе потовкли. Зрештою свідки мають коротку память і тепер мало що вже тямлять.

На тому закінчено переслухування прокураторських свідків. Оборона поставила зі свого боку внесення на покликання цілого ряду своїх свідків. Трибунал цього внесення оборони ще не вирішив.

На тому закінчено розправу в суботу. Наслідком недостачі салі дальша розправа відбудеться аж в суботу 28. ц. м.

Купелеве Заведення ПІДЛЮТЕ 700 м. понад рівень моря

в Карпатах над Лімницею серед найбагатшої в ліси околиці Горґанів. — Купелі горячі з мінеральної води, купелі сонішні і купелі в Лімниці, вода мінеральне до пиття, реставрація в місці на лікарське поручення, харч вриповий і жентиця. — Лічення по вказівкам лікарів: ревматичне запалення суставів і мязів, іскіяс, позапальні стани жіночих недуг, туберкульоза залозів і костей, кривуха, малокровля, катари шлунка і кишок, та камінів мочевих доріг і недуг вимінн матерії. 11-16

— — **Купеловий сезон від 15. травня (мая) 1927 р.** — —

Ціни в першім і третім сезоні нижчі. Стація залїз. Брошнів на лінії Стрий-Станиславів. Замовлення на адресу: **Купелеве Заведення Підлюте, почта Переґінсько.**

Лист до редакції.

Шановна Редакціє!

Просимо в загальному інтересі надрукувати в найближчому числі Вашого часопису слідуюче:

Під фірмою видавництва „Вільна Спілка“ появилася в Празі друком „Програма Української Партії Соціялістів Революціонерів“, де зазначується, що таку програму принято конференцією Закордонної Організації УПСР дня 6. лютого 1927 в Празі. Закордонний Комітет УПСР., що від свого створення (1921 р.) є обєднуючим центром УПСР за кордоном, заявляє, що вище названа (Програма) не є виявом думок організованих партійних членів, а виключно духовою власністю п. М. Шаповала з його особистими прихильниками. Крім цього навіть колиб гурток п. М. Шаповала був виявом думок членів УПСР на еміґрації, він не мав би формального права ухвалювати „Програму Партії“, присвоюючи собі право партійного зїзду. Навіть бувша Закордонна делеґація УПСР з проф. Грушевським на чолі видала свого часу тільки „Проект програми УПСР“, а не „Програму“.

По суті-ж опублікованої „Програми“ Закордонний Комітет заявляє, що точка 7 „Національної Програми“, де говориться: „при мирному вирішенні національної проблеми на Сході Европи УПСР вважає потрібним створення вільної спілки народів Сходу Европи“, розходиться з усією політикою партії від III. універсалу, являючись поворотом до старої програми всіх українських течій, про федерацію з т. зв. демократичною Росією. Закордонний Комітет уважає цей останній ухил М. Шаповала відступленням від єдино правильної лінії — повної суверенности української Республіки; федерація слабих з сильними на думку З. К., як показує приклад ССРР, мусить обернутися в поневолення слабих.

Президія Закордонного Комітету:
К. Коберський, П. Богацький, І. Прокопів.

ОПОВІСТКИ.

Позір матуристи 1907! Прошу зголосити карткою свою участь у зїзді дня 16. червня 1927. Треба привезти знимки і списані спомини за останніх 20 літ. Позакраєві товариші хай пришлють привітні письма. Рано збірка в клясах, в полудне панахида в Преображенці, спільний обід у Н. Г. і спільна вечера. — *Т. Франко.* — Львів, Понінського 4. 2217

Щіплення проти віспи дітей і шкільної молоди в Українській Порадні Матерей при вул. Ходоровського ч. 15. (бічна вул. Лазаря, біля Цитаделі) в понеділок, середу і пятницю від 9. год. рано. 2204 2-3

Пригадується, що в четвер дня 26. ц. м. о год. 10. рано відбудуться Загальні Збори Товариства взаїмних обезпечень „Дністер“ у власній салі при вул. Руській ч. 20. 2213

Тов-о Вакаційні Оселі задумує вислати цего літа дві оселі до Милованя: дівочу на липень, а хлопячу на серпень. Львівські родичі, що самі не можуть виїхати на село, мають добру нагоду вислати дітий, також учеників низшої гімназії на оселю. Приміщення дуже гарне, харч здоровий, опіка вправних педагогів запевнена. Оплата за чотиротижневий побут виносить 60 зол. Зголошення до кінця мая через дирекції дотичних шкіл. Заразом просимо усіх громадян грошевими датками прийти в поміч Тов-у, яке рік річно висилає львівську бідну дітвору на село для поратування здоровля. Вступайте в члени Тов-а. Річна вкладка виносить 2 зол. 2210 1-2

Бетовенівський Вечір елевів вищих і середних років Музичного Інститута ім. Лисенка відбудеться в середу 25. травня о год. 7-мій вечер в великій салі Музичного Т-ва. Вступ за програмкою в ціні 50 с. 2207 2—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

17 ЗОЛ. коштує ланцушок 14 карат. золота з Матір Божою у Мандле, Коперника 14. 1773 6—?

ЗА 80 сот. виконує всілякі золотничі направки робітня С. А. Попшіц, Львів вул. Сикстуська 16. 2173 4-10

БЮРО ПРАВНОЇ ПОРАДИ в військових і поборових справах, інформації, вношення подань, заступництво сторін. Львів, вул. Пекарська 47/II. 2121 6-24

КАНДИДАТ АДВОКАТУРИ з піврічною практикою адв. шукає посади конціпієнта. Зголошення: Олександер Босий, канд. адв. Перемишль, вул. Сєнкевича 17. 2212 1—1

МОЛОДИЙ, здоровий літ 25, абсольвент торг. акад. познакомиться з панночкою рівнож молодою, гарною, вишшого росту, подружжа не виключене, однак для спільного добра булоб пожадане придане кілька тисячів долярів для побільшення господарства і вкладу в його інвестиції. Зголошення з фотогр. до Адмін. „Діла“ під „Господар“. 2211 1-3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Специяліст недуг легінів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

2107 Пересвітлення Рентґеном. 13—25

ФОРТУНА НОВА
Львів, Кордецького 23.

пошукує:

1) **начальника складу,** рутинованого з ініціятивою, енерґічного. Може бути і жінка;

2) **вправну машиністку** зі знанням мов української, польської і німецької та обзнакомленою з бюровою маніпуляцією.

Посада негайно до обняття.

Рефлектується тільки на першорядні сили. При зголошеннях предкладати свідоцтва і подавати референції. — Зголошення особисто від 8—10 і 3—4. 2178 3-4

ЖЕНЕВСЬКИЙ ГОДИННИК
з 14 карат. золота
„Prima Swiss Watsch“
наймоднїших фасонів від зол. 61
ГУТЕРМАН,
2162 **Сикстуська 14.** 2—3

Віднову Фасад

реконструкцію і надбудову камениць виконує по конкуренційних цінах солідно

2151 **Інжінер-архітект** 5—6

Лев Левинський

Львів Содова ч. 8. (бічна Потоцького)

Фабрика „ФОРТУНА НОВА“

Львів — Кордецького 23. пошукує:

директора з торговельними студіями і кількалітною практикою. Патент мусить бути з ініціятивою, енерґійний і добре володіти польською та німецькою мовою. — Кандидати обзнайомлені з фабричним діловодством — мають першенство. Зголошуватися особисто від 8—10 і 3— год., та предкладати свідоцтва і подавати референції. 2215 1-

Хто має на продаж!

7-ий том Історії України Грушевського

2216 хай подасть свої услівя: 1-3

в Книгарні Наук. Тов-а ім. Шевченка Львів, Ринок 10.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.